

Motion

1975/76:1272

av fru Lantz m. fl.
om en allmän föräldrautbildning

Samhället har genomgått stora förändringar under det senaste seklet. Dessa har i hög grad påverkat barnfamiljernas levnadsförhållanden. De mest påtagliga förändringarna rör dels yttre levnadsförhållanden som t. ex. bostäder, materiell standard osv. dels familjemönster och rollfördelning inom familjen. Som följd härav ställs dagens familjer inför andra problem än förr.

heter det i barnomsorgsgruppens betänkande Samverkan i barnomsorgen (SOU 1975:87).

Förna tiders sociala kontaktnät för gemenskap saknas ofta i moderna bostadsområden. Dessa präglas i stället av kvinnodominans och en ensidig ålderssammansättning. För många familjer har kontakten bakåt med mor- och farföräldrar brutits på grund av omflyttning från landsort till stadsbygd. Familjen är ofta isolerad. Detta gör att familjen också på ett annat sätt än tidigare står ensam i omsorgen om och uppfostran av barnen.

Samhället har i efterhand byggt ut stödet till barnfamiljerna, både ekonomiskt och socialt. Som ett led i dessa familjepolitiska stödåtgärder måste en allmän föräldrautbildning ses. För att mer djupgående kunna stödja föräldrarna i deras föräldraskap måste dock helt andra och vittgående åtgärder vidtas. Det krävs genomgripande sociala och ekonomiska förändringar inom de flesta samhällssektorer. Det behövs en helt annan bostadspolitik, inriktad på gemenskap och service och en annan arbetsmarknadspolitik med kortare arbetsdag för alla. Det krävs en ny syn på barnen och familjens roll i samhället för att t. ex. barnomsorgspolitiken ska kunna förändras så, att varje barn får den omsorg och stimulans det är berättigat till.

Barnomsorgsgruppen har i ett kapitel skisserat en modell för en föräldrautbildning. Gruppen förespråkar att utbildningen utformas så, att det byggs upp sociala kontaktnät människor emellan. Detta skulle ge ett utbyte föräldrar emellan som i sin tur skulle uppfattas som ett stöd i föräldrarollen.

Men det är inte bara ett socialt kontaktnät människor emellan som behöver återskapas i bostadsområdena. I andra sammanhang krävs det vidimerade kunskaper för att få ägna sig åt vissa verksamheter. Detta är dock inte fallet när det gäller att vara förälder och klara av rollen som förälder. Många föräldrar, för att inte säga de flesta, har inte fått någon som helst utbildning i att vårda barn i vidaste bemärkelse. Det faktum att man har blivit förälder tas till intäkt för att man klarar av föräldrarollen. Men många föräldrar klarar inte den rollen i dag och behöver få samhällets stöd i att vara och fungera som förälder.

Det finns kurser i barnavård för blivande föräldrar s. k. mamma- och pappakurser. Dessa kurser når bara ett fåtal blivande föräldrar och når dess-

utom bara de s. k. resursstarka familjerna, dvs. de familjer som i alla fall, även om de inte genomgått sådan kurs, skulle ha skaffat sig kunskap om t. ex. spädbarnsvård. Studieförbunden erbjuder också vissa kurser men de når i samma utsträckning också "fel" människor.

Under ett barns uppväxt kommer kontinuerligt in moment i utvecklingen, fysiskt och psykiskt, som är nya för föräldrarna och som de inte vet hur de skall bemästra. Det är lika mycket fråga om rena baskunskaper som att ha psykologisk vetskap om olika förhållanden för att reda upp konflikter. Föräldrar måste få baskunskaper om hur och när och varför barn beter sig på visst sätt i givna situationer vid olika tidpunkter. Föräldrar måste även ha kunskap om t. ex. näringslära för att kunna ge barnet riktig kost, veta att en femåring vetenskapligt sett inte är moget att klara av trafiken och att det följaktligen är farligt att ge barnet en cykel.

Föräldrautbildningen ska emellertid inte bara sikta till att förmedla rena faktakunskaper. Utbildningen ska också sikta till att skapa bättre förutsättningar för att ge barn riktiga uppväxtvillkor. Utbildningen ska också bidra till en mer kollektiv syn på barnen.

Det finns naturliga "stationer" i ett barns utveckling tidsmässigt. BB, förskolan och skolan kan vara sådana stationer. Dessa institutioner borde ha förutsättningar att administrativt sköta föräldrautbildningen eftersom dessa institutioner i olika skeden når alla barn och därmed deras föräldrar.

Med hänsyn till det ovan anförda bemästs

att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om att initiativ tas till utarbetandet av riktlinjer för en allmän föräldrautbildning i syfte att kunna främja i motionen anförda målsättning.

Stockholm den 27 januari 1976

INGA LANTZ (vpk)

PER ISRAELSSON (vpk)

ALF LÖVENBORG (vpk)

JOHN MAGNUSSON (vpk)

i Kristinehamn